Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000649

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подпрятова Наталія Олександрівна
2. Nataliia O. Podpriatova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9063-3386

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 101

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: природничі науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Екологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: 101 Екологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12439

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.35.25, 52.01.94

Тема дисертації:

1. Фітоіндикація екологічних режимів техноземів Нікопольського марганцеворудного басейну
2. Phytoindication of ecological regimes of technozems of the Nikopol manganese ore basin

Реферат:

1. У дисертаційній роботі вирішена науково-практична задача екологічного моніторингу та оцінки ефективності біологічної рекультивації порушених земель шляхом проведення комплексного еколого-ценотичного аналізу та фітоіндикації екологічних режимів техноземів, що дозволяє на основі індексів природності та гемеробності відстежувати динаміку і правильність напрямку відновлення штучних екосистем. Об'єктом дослідження є рослинні угруповання на техноземах, що утворилися на ділянках відкритих гірничих робіт у Нікопольському марганцеворудному басейні. Предметом дослідження є просторове варіювання екоморфічної організації рослинних угруповань техноземів Нікопольського марганцеворудного басейну. Дисертаційне дослідження базується на комплексному використанні: багаторічних польових геоботанічних досліджень; екоморфного аналізу за О. Л. Бельгардом; методу синфітоіндикації за Я. П. Дідухом; синтаксономічного аналізу; удосконаленої шкали гемеробності Франка і

Клотца та екологічних шкал Елленберга; методів багатовимірної статистики (ANOVA) та класифікації рослинності (TWINSPAN). Наукова новизна проведеного дослідження полягає у наступному. Вперше: 1) встановлені особливості екоморфічної структури рослинного покриття техноземів Нікопольського марганцеворудного басейну; 2) охарактеризовано едафічні (трофність, умови вологості) та кліматичні (тепловий, світловий) режими техноземів на основі екоморфної структури фітоценозів; 3) визначено структуру діаспорохорів рослинних угруповань техноземів. Удосконалено та доповнено: 1) відомості про показники видового та таксономічного різноманіття рослинних угруповань техноземів; 2) шкалу Франка і Клотца шляхом її конвертації у 100-бальну систему; 3) класифікацію антропогенних впливів на екосистеми та відповідні ступені гемеробності і природності за Г. Сукопом. Отримали подальший розвиток: 1) концепція екоморфічної організації екосистем О. Л. Бельгарда; 2) концепція використання рослинних угруповань та показників гемеробії і натуральності як індикаторів ефективності рекультиваційних заходів. Результати дисертаційного дослідження плануються до використання у: системі екологічного моніторингу; ландшафтному плануванні; науковому обґрунтуванні та коригуванні стратегій біологічної рекультивації порушених гірничодобувними підприємствами територій. Ключові слова: біорізноманіття, рослинне угруповання, техноземи, екологічний режим, фітоіндикація, синтаксономія, рекультивація ґрунтів.

2. The scientific and practical task of ecological monitoring and assessing the effectiveness of biological reclamation of disturbed lands is solved in the dissertation by conducting a comprehensive eco-coenotic analysis and phytoindication of the ecological regimes of technozems, which allows tracking the dynamics and the correctness of the direction of artificial ecosystem restoration based on indices of naturalness and hemeroby. The object of the study is plant communities on technozems formed in the areas of open-pit mining in the Nikopol manganese ore basin. The subject of the study is the spatial variation of the ecomorphic organization of plant communities of technozems in the Nikopol manganese ore basin. The dissertation research is based on the complex use of: long-term field geobotanical studies; ecomorphic analysis by O.L. Belgard; the synphytoindication method by Ya.P. Didukh; syntaxonomic analysis; the improved hemeroby scale of Frank and Klotz and Ellenberg's ecological scales; methods of multivariate statistics (ANOVA) and vegetation classification (TWINSPAN). The scientific novelty of the conducted research is as follows. For the first time: 1) the features of the ecomorphic structure of the vegetation cover of technozems in the Nikopol manganese ore basin were established; 2) the edaphic (trophicity, moisture conditions) and climatic (thermal, light) regimes of technozems were characterized based on the ecomorphic structure of phytocoenoses; 3) the structure of diasporochores of plant communities of technozems was determined. Improved and supplemented: 1) information on the indicators of species and taxonomic diversity of plant communities of technozems; 2) the Frank and Klotz scale by converting it into a 100-point system; 3) the classification of anthropogenic impacts on ecosystems and the corresponding degrees of hemeroby and naturalness according to H. Sukopp. The following were further developed: 1) the concept of ecomorphic organization of ecosystems by O.L. Belgard; 2) the concept of using plant communities and indices of hemeroby and naturalness as indicators of the effectiveness of reclamation measures. The results of the dissertation research are planned to be used in: the ecological monitoring system; landscape planning; scientific substantiation and adjustment of biological reclamation strategies for territories disturbed by mining enterprises. Key words: biodiversity, plant community, technozems, ecological regime, phytoindication, syntaxonomy, soil reclamation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Kunakh, O., Lisovets, O., Podpriatova, N. & Zhukov, O. Plant Community Hemeroby is a Reliable Indicator of the Dynamics of Reclamation of Lands Disturbed by Mining. Ekológia (Bratislava), 2024, Slovak Academy of Sciences, vol. 43 no. 1, pp. 43-53. https://doi.org/10.2478/eko-2024-0005 (Web of Science, Scopus – 3-й квартиль). (особистий внесок: підбір та опрацювання літератури, частковий збір та обробка експериментальних даних, формулювання висновків).
- 2. Podpriatova, N., Kunakh, O., & Zhukov, O. (2024). Which index is better for assessing the success of reclamation: Naturalness or hemeroby? Biosystems Diversity, 32(1), 30–42. doi:10.15421/012403 (Web of Science, Scopus – 3-й квартиль). (особистий внесок: аналітичний огляд, підбір та опрацювання літератури, частковий збір та обробка експериментальних даних, формулювання висновків).
- 3. Жуков, О., & Подпрятова, Н. (2024). Екоморфний аналіз рослинного покриву техноземів Нікопольського марганцеворудного басейну. Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова», (26), 180–192. https://doi.org/10.53904/1682-2374/2024-26/12 (категорія «Б»). (Особистий внесок: аналітичний огляд, підбір та опрацювання літератури, частковий збір та обробка експериментальних даних, формулювання висновків.)
- 4. Подпрятова, Н. О. (2023). Аналіз екоморфологічної диференціації рослинності техноземів Нікопольського марганцеворудного басейну. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Запоріжжя, Україна. 28–29 вересня 2023 року. С. 58–61.
- 5. Подпрятова, Н. (2024). Оцінка динаміки рекультивації порушених земель внаслідок видобутку корисних копалин за допомогою індексів гемеробії рослинних угруповань. Collection of Scientific Papers «SCIENTIA», (June 28, 2024; Helsinki, Finland). С. 63–64.
- 6. Подпрятова, Н. (2024). Використання індексів натуральності та гемеробії для оцінки ефективності рекультивації. Синантропізація рослинного покриву України, IV Всеукраїнська наукова конференція, 11–12 вересня 2024 р., м. Київ, м. Біла Церква. С. 136–139.
- 7. Podpriatova, N. (2024). Dispersal mechanisms in the vegetation cover of technosols in the Nikopol manganese ore basin. Матеріали конференцій МЦНД, 20.12.2024. Секція XIV: Екологія та технології захисту навколишнього середовища, Конотоп, Україна. С. 302–304.
- 8. Zhukov O, Kunakh O, Podpriatova N. (2025). Vascular plant occurrences and community hemeroby levels on reclaimed mining technosols in Pokrov, Ukraine. Version 1.2. Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University. Occurrence dataset https://doi.org/10.15468/rst3pb accessed via GBIF.org on 2025-06-08.
- 9. Подпрятова, Н. О. (2025). Структура полленохорів техноземів Нікопольського марганцеворудного басейну. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки», № 57 (жовтень 2025). С. 515–517. ISSN 2710–3056. DOI 10.36074/grail-of-science.17.10.2025.054.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жуков Олександр Вікторович

2. Olexander V. Zhukov

Кваліфікація: д.б.н., проф., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3661-3012

Додаткова інформація: https://www.webofscience.com/wos/author/record/1078535; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56377125500; https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=jizzMIkAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідур Олег Олексійович
2. Oleh O. Didur

Кваліфікація: к. б. н., н.с, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7425-9013

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56993679300 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=8bTUGAEAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грицан Юрій Іванович
2. Yurii I. Hrytsan

Кваліфікація: д. б. н., професор, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7443-0930

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57200411797; https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=ru&hl=ru&user=x0y6L48AAAAJ&sortby=pubdate

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070737

Місцезнаходження: вул. Дніпробудівська, Кам'янське, 51918, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подорожний Сергій Миколайович
2. Serhii M. Podorozhnyi

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7702-7602

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218879843; https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=voWWsj8AAAAJ; https://www.webofscience.com/wos/author/record/D-5412-2018

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Солоненко Анатолій Миколайович
2. Anatolii M. Solonenko

Кваліфікація: к. б. н., професор, 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Зимароєва Анастасія Анатоліївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Зимароєва Анастасія Анатоліївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Григор'єва Яна Вікторівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна